

OBEČNÉ ZÁSADY PRO VYVĚŠOVÁNÍ BUDEK

Pro vyvěšení hnízdní budky je nejvhodnějším obdobím podzim nebo konec zimy.

Budka se vyvěšuje do lesa, sadů, parků, remízů, větrolamů apod. Pro vyvěšování se vybírá světlejší místo nebo polostín. Silný zástín nemá většina ptáků ráda. Proto je dobré vyvěšovat budky v době, kdy je ještě listí na stromě, protože po opadu listí se zdánlivě vhodné místo ukáže ve vegetační době jako přehoustlé a zastíněné.

Budky vyvěšujeme otvorem spíše k jihu a východu, avšak všeobecně nejsou světové strany rozhodující. Daleko důležitější je orientace do průseku, paseky, stranou houštiny. Proto při krajích lesa umístíme budky raději otvorem do porostu nebo další řady stromů. V mladých kulturách zůstává mnoho budek neobsazených, ve starých listnatých porostech je tomu naopak. Při rozvěšování většího počtu budek je výhodné jejich rozmístění podél cesty a průseku, což usnadní jak rozvěšování, tak i čištění a kontrolu budek. Budky mohou být velmi blízko sebe (15–20 m). Budky se vyvěšují nejlépe na podzim nebo brzy z jara, aby ptactvo mělo možnost včas se orientovat při výběru hnízdiště. Budka se vyvěšuje ve výši 3–5 m, v klidných málo frekventovaných místech stačí níže. V listnatých a smíšených vysokokmenných lesích se vyvěšuje 10–12 budek na 1 ha, v jehličnatých lesích a monokulturách 4–6 budek na 1 ha. Vyvěšeným budkám je třeba věnovat péči i po skončení hnízdění a nejlépe ještě na podzim je třeba budku zkontrolovat a vyčistit aby mohla sloužit další sezónu. Materiál z budky je nejvhodnější spálit. Při čištění je i vhodné chránit si ruce i oči. Máme ověřeno, že naše budky při pravidelné péči vydrží i více než 8 let.

Každý druh má na hnízdění své požadavky a v případě, že si nevíte rady, rádi Vám v semenářském závodě zodpovíme Vaše otázky.

Vyrábíme i řadu krmítek nebo úlek pro čmeláky.

Budky lze vyrobit z různých materiálů, ale dřevo je všem ptačím obyvatelům nejbližší, jde o obnovitelnou surovinu a certifikát PEFC garantuje, že dříví pochází z lesů obhospodařovaných trvale udržitelným způsobem. Navíc jde o 100% český výrobek.



Lesy České republiky, s. p.

SEMENÁŘSKÝ ZÁVOD

Za Drahou 191, 517 21 Týniště nad Orlicí
tel.: 494 377 078, www.semenarskyzavod.cz



HNÍZDNÍ BUDKY

výroba a prodej hnízdních budek pro ptactvo, čmeláky a netopýry

Instalace hnízdních budek je důležitým prvkem biologické ochrany lesa a významně podporuje biodiverzitu přírodního prostředí. V nově založených zahradách, v blízkosti jehličnatých lesů nebo v převážně zemědělské krajině je vyvěšení budky jednou z možností, jak přilákat některý z mnoha druhů ptactva do blízkosti lidských obydlí.

I tam, kde chtějí zemědělci hospodařit ekologicky a nabízet ekoprodukty se bez pomoci užitečného ptactva neobejdou a právě podpora hnízdních možností je jedna z cest k ekologickému hospodaření.

Výroba našich budek vychází z metodik ČSOP a na budkách lze dle požadavků zákazníků provést různé úpravy – zesílená přední stěna, oplechování vletového otvoru, úprava sklonu stříšky na ochranu před predátory.

LESYČR

HNÍZDNÍ BUDKA PRO SÝKORY – SÝKORNÍK

Budka typu „sýkorník“ má průměr vletového otvoru 3,2 cm a je určena pro všechny druhy sýkorek, lejska, krutihlava a brhlíka. Proti poškození vletového otvoru, především datlem, je otvor chráněn plíškem. Přední stěna budky je výklopná pro potřebné čištění a jištěná na boku hřebíkem.

Protože sýkor je více druhů, liší se budky pro ně velikostí otvoru. Pokud drobná sýkora modřinka nebo uhelníček zahnízdí v budce pro sýkoru koňadru, ta ji často donutí budku opustit. Proto je třeba při vyvěšování pamatovat i na velikost vletového otvoru a raději vyvěsit dva druhy budek.

Tento typ budky může osídlit i lejska, nebo vrabec. Protože i vrabců ve volné přírodě ubývá, je to cesta, jak je podpořit.

Právě pro lejsky je vhodná úprava tvaru vletového otvoru, brhlík zase ocení větší rozměr hnízdní budky při zachování stejné velikosti vletového otvoru. Ve stejné budce, ale s ještě větším vletovým otvorem ochotně zahnízdí i špaček.



HNÍZDNÍ BUDKA PRO RORÝSE

Rorýs obecný je tažný pták, který u nás pobývá jen krátkou letní dobu. Přilétá koncem dubna a již začátkem srpna se vrací na své zimoviště do jižní a střední Afriky. Patří k nejrychlejším a nejvytrvalejším letcům, ve vzduchu tráví většinu svého života.



Rorýsi rádi zabírají hnízda a dutiny jiných ptáků, především špačků a vrabců. Za svého tříměsíčního pobytu u nás vychová jeden pár ze své jediné snůšky dvě až tři mláďata. Rorýsi staví hnízda pod krovy vně vysokých domů, ve věžích a rádi se zabydlí ve ventilačních průduchách budov. Při zateplování domů tak často dochází k likvidaci jejich hnízdních možností. Proto jednou z možností při

zateplování je využití našich budek, které jsme schopni přizpůsobit potřebám nově zateplovaných domů jak tvarově, tak i barevně. Samozřejmě při využití dřeva jako materiálu na výrobu budky.

K tomu abychom jim nahradili jejich hnízdiště, se hnízdní budky zavěšují na zdi domů, do míst s volným přiletem, ve výšce okolo 6 m, pokud možno mírně zastíněné okrajem střechy. Rorýs hnízdí v koloniích, proto lze využít budky určené pro hnízdění více párů najednou. Budky jsou otevíratelné a po odletu rorýsů je třeba je vyčistit.

HNÍZDNÍ BUDKA PRO REHKA A KONIPASE

Polobudka neboli „rehkovník“ je určena pro rehka domácího, lejska šedého a konipase bílého. Jsou to průvodci lidských obydlí a rádi hnízdí v jejich blízkosti.



Rehek má rád světlo, budky proto vyvěšujeme ve výši 2–6 m pod střechy obytných a hospodářských budov, dále k cestám, na paseky, tedy tam, kde je dostatek světla. Budky nevyvěšujte na příliš rušná místa a tak, aby odpolední slunce nesvítlo přímo do ní. Rehek nejraději osídluje polobudky umístěné v blízkosti lidských obydlí. Hodí se i do lesních i okrasných školek, kde se do těchto budek zahnízdí uje i velký „pomocník“ v boji proti škůdcům – konipas bílý.



HNÍZDNÍ BUDKA PRO ŠOUPÁLKA

Budka je určena pro šoupálka krátkoprstého a šoupálka dlouhoprstého. U budek pro šoupálky jsou šterbinové vletové otvory na zadní straně budky. Při vyvěšování nechte oba otvory volné, jeden z otvorů slouží jako únikový.

Budky vyvěšujte v lese na stromy ve výšce cca 2,5 metrů nad zemí. Přilákání šoupálka do budky není snadné, v případě že budka zůstane neosídlená, přemístěte budku na jiné stanoviště.



ÚLEK PRO ČMELÁKY

V České republice patří čmeláci mezi chráněné živočichy. Zároveň patří mezi nejvýznamnější opylovače.

Hlavní příčinou úbytku čmeláků je přechod k monokulturám, pro čmeláky to znamená ztrátu potravních zdrojů. Přílišná kultivace krajiny omezuje možnosti hnízdění a zimování čmeláčích matek.



V některých oblastech může být příčinou úbytku čmeláků právě nedostatek vhodných hnízdišť.

Také pesticidy mají na čmeláky podobný účinek jako na včely a zvláště v jarních měsících občas dochází k úhynu včel a čmeláků v souvislosti s agrotechnickými zásahy.

Přidejme k tomu vypalování mezí a stařiny, které ničí přezimující čmeláky nebo jejich hnízda, likviduje možnost hnízdění a nepříznivě ovlivňuje rostlinnou skladbu ve prospěch jednoletých rostlin a víme, proč čmeláků v přírodě ubývá.

Čmelákovník je vhodné umístit na stojánek dostatečně vysoko, aby dovnitř nemohli mravenci. Stojánek, na kterém úlek

stojí, natřeme lepem proti mravencům, který neobsahuje žádný insekticid. Průnik mravenců zamezíme i lepenými pásky, které ovíneme kolem stojánu.

Dovnitř čmelákovníku je třeba vložit termoizolační přírodní materiál, k našim úlům dodáváme bavlněnou cupaninu.

Kde najdete další informace k chovu čmeláků?

Např. na www.zivazahrada.cz, popřípadě zadejte do vyhledávače heslo čmelák a najdete další odkazy na toto zajímavé téma.

HNÍZDNÍ PANEL PRO UŽITEČNÝ HMYZ

Nejen známá včela medonosná nebo čmeláci jsou pro opylování rostlin důležití, ale i méně nápadné včely samotárky, vosičky a jiný užitečný hmyz. I pro ně můžeme zvýšit atraktivitu naší zahrádky nebo okolí našeho domu vyvěšením „paneláku“, kde najdou úkryt a možnost rozmnožování.

Tyto domečky instalujeme obvykle k jihu nebo jihovýchodu a pokud možno chráníme před deštěm. Materiál výplně může být různorodý a domečky dodáme s výplní nebo bez ní, dle přání zákazníka.

Velikost můžeme upravit dle individuálních požadavků. Úspěšnost obsazení je vysoká a pozorovat život hmyzu takto zblízka je atraktivní zejména pro děti.

